

# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

## Domácí násilí: řada nedořešených otázek

Na občanské sdružení ROSA se každým rokem obrací zhruba o 15 procent více žen s prosbou o pomoc. Bohužel, ženských obětí domácího násilí neubývá.

Od začátku roku 2007 platí nový zákon 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Tento zákon umožňuje vykázat ze společného obydlí pachatele násilí na deset dní.

I nadále se ale potýkáme s řadou nevyřešených otázek v zajištění bezpečí obětí domácího násilí.

Například otec, který se dopouštěl brutálního násilí na své manželce, je policií vykázán na 10 dní, ale sociální pracovnice doporučí matce co nejdříve řešit styk dětí, které navíc byly svědky násilí, s otcem.

Stejně tak je například nebezpečí vystavena žena v azylovém domě, která je obětí fyzického násilí, ohrožujícího její život, ale má příkázáno soudem předávat dítě otci každý týden na návštěvu v místě společného bydliště manželů (tzn. před domem, kde zůstal násilník). Navíc je ženě soudem a OSPOD doporučeno, aby matka "dobře připravila dítě na styk s otcem" – to znamená, aby dítě strávilo s otcem příslušný počet hodin (a vytěsnilo, co vidělo, slyšelo, zažilo) stanovených soudem.

A jak tedy vypadá ochrana obětí v utajeném azylovém domě?

Žena je nadále vystavena riziku, že ji násilný partner bude sledovat a ohrožovat. Násilný partner často využívá děti k další manipulaci s matkou a její další kontrole. Násilný partner se v případě vykázání například nesmí přiblížit

k bytu, ale nikdo mu už nezakáže dojet si do školy za dětmi, které mohou být v případě násilí mezi rodiči rovněž ohroženy – ať již psychicky a nebo fyzicky.

S přijetím nového zákona o sociálních službách jsem očekávala, že současně vzniknou i Standardy sociálních služeb pro provoz a utajení azylových domů, specifikaci těchto služeb, která nabízí něco navíc (např. pravidelná aktualizace bezpečnostního plánu) než jen zajištění stravy a sociální poradenství pro oběti domácího násilí.

Pokud jsme se při formulaci českého zákona inspirovali rakouským zákonem o vykázání pachatele je na místě podle rakouského vzoru tento zákon dotáhnout do dokonalosti právě vytvořením standardů utajených azylových domů. Navíc právě na Standardy pro poskytování sociálních služeb a jmenovitě standardy pro utajené azylové domy je v Evropě kladen mimořádný důraz, aby se předcházelo sekundární viktimizaci obětí násilí (WAVE 2002, WAVE 2004).

V České republice i nadále chybí právní rámec, který by zakazoval formy násilí, které bývají souhrnně označeny jako slídění (stalking). Patří sem opakované obtěžující telefonáty, kontroly, zavražďování, pronásledování v zaměstnání, na ulici. Tento psychický teror se podílí u objektů tohoto slídění na vzniku řady emočních poruch až k pocitům totální beznaděje a ochromení, které ústí k pokusům o sebevraždu či rozvinutí psychických onemocnění. Je proto na nás všech, abychom usilovali o doplnění legislativních opatření pro dokonalejší ochranu obětí a dětí-svědků domácího násilí.

*Marie Vavroňová, předsedkyně o.s. ROSA*

# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

Občanské sdružení ROSA má za sebou již čtrnáct let působení v oblasti pomoci ženám – obětem domácího násilí a devět let fungování Informačního a poradenského centra v Podolské ulici v Praze 4, SOS krizové linky i azylového domu s utajenou adresou pro ženy, oběti domácího násilí a jejich děti.

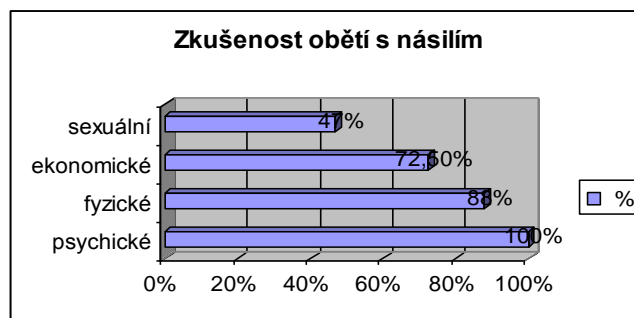
ROSA pomohla za 9 let existence centra více než 9 tisícům žen formou konzultací, telefonické krizové pomoci a ubytování v azylovém domě. Za tuto dobu se na ROSU obrátilo 1 269 nových klientek, kterým bylo poskytnuto celkem 3 933 hodinových konzultací. Azylové ubytování pomohlo ve stejném období 117 ženám a 130 dětem. Od roku 1998 do konce roku 2006 bylo ženám poskytnuto 7 667 telefonických krizových intervencí.

## Domácí násilí: bilance roku 2006

V roce 2006 se na ROSU obrátilo **214** nových klientek, kterým ROSA poskytla 835 hodinových psychosociálních, sociálněterapeutických a sociálněprávních konzultací. Hledat pomoc nejčastěji přicházejí ženy ve věkové skupině 30 – 34 let (23 % žen), následují kategorie 40 – 44 let (19,5 % žen) a 35 – 39 let (18 % žen). Pokud jde o jejich partnery, nejčastěji jsou mezi těmi, kdo se násilí dopouštějí, muži ve věku 40 – 44 let (21 %) a 50 - 54 let (18,1 %), 35-39 let (15,5 %). Opakované statistiky potvrzují, že domácí násilí zažívají lidé bez ohledu na své vzdělání či sociální postavení.

Pokud jde o zaměstnání obětí domácího násilí, je ve statistice za rok 2006 nejpočetněji zastoupena skupina žen na mateřské dovolené (20,3 %), což je o 2 % více než v roce 2005 a o 7 procent více než v roce 2004. Velmi početná je i skupina žen vyloučených z trhu práce (ženy nezaměstnané, v domácnosti, v důchodu a invalidním důchodu (dohromady 14,5 %).

## Graf. Zkušenost s násilím, 2006



Všechny ženy ze sociologické sondy se setkaly s **psychickým násilím**. To má nejčastěji podobu ponižování, zesměšňování, snižování a shazování (jsi blbá, nemožná, nic nedokážeš, jsi neschopná...) Ženy se ale setkávají i s hrubými nadávkami, kontrolou, omezováním (nesmí chodit k příbuzným, nesmí mít přátele, některé nesmí chodit do práce, jejich cesta z práce domů je kontrolována, je jim kontrolován telefon, spodní prádlo, partner je sleduje, natáčí, odposlouchává telefon), musí poslouchat příkazy a zákazy. Jejich partner jim odepírá jídlo, spánek, vyhrožuje zabitím, sebevraždou, únosem dětí, sebráním dětí. S ponižováním se setkalo v letošní sondě 95 % žen, vulgarismy slyší 77,5 % žen, křik 73,5 % žen. Vydíráno a zavražďováno je 65,5 % žen, výhrůžky zabitím slyšelo 51,5 % žen. Kontroly, zákazy a příkazy poznalo 59,5 % žen. S omezováním a izolací má zkušenost 39 % žen. S **fyzickým násilím** se setkalo 88 % našich klientek, což je o 3 procenta více než v loňském průzkumu a o 18 % procent více než v roce 2003. Nejvíce žen se setkalo s opakovaným fackováním (57 % žen), s bitím a ranami pěstmi 48,5 % žen, bito do hlavy a obličeje, hlavou o zeď či nábytek bylo celých 24 % žen. Škrnceno bylo 25 % žen, zkopáno 23,5 %.

# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

Další ženy byly tahány za vlasy, byly jim trhány vlasy, krouceny ruce, přivírány prsty, byly polévány a sprchovány ledovou vodou, byly svazovány, jedna zažila pokus o utopení ve vaně, další partner připravoval upálení, další ženy byly páleny žehličkou, dušeny, partner je chtěl vyhodit z okna.

Zarážející je že **15,5 % žen** (tedy o 4 % více než v roce předchozím) **bylo bito v těhotenství**, a to v naprosté většině v druhé polovině těhotenství. Nešlo přitom jen o „facky“, ale i surové útoky včetně zkopání.

S **ekonomickou kontrolou** se setkala 72,5 % žen. Cíleně málo peněz od partnera dostává 52 procenta žen. Žádné peníze na chod domácnosti nedostává 14,5 procenta žen. Dalších 10 % žen si o peníze musí říkat, jsou jim přidělovány po malých bankovkách a poté musí předložit vyúčtování.

Zakázáno pracovat má 18,5 % žen (což je o 13 procent více než vloni). Ženy uvádějí, že si partneři podrobně zapisují veškeré jejich výdaje, 4,5 % žen musí posílat své peníze na účet svého manžela.

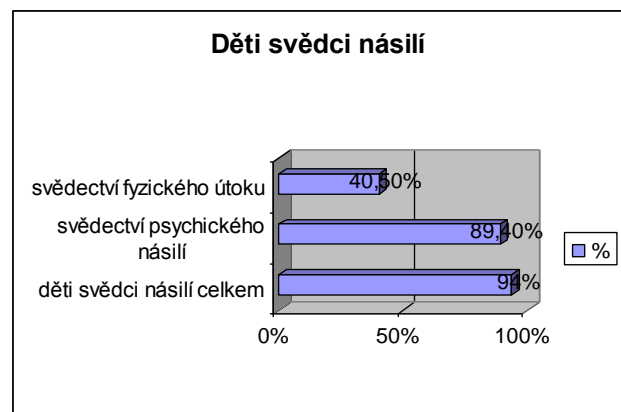
**Sexuální násilí** ve vztahu zažilo 94 žen (47 %). Nejčastěji ženy uvádějí vynucený sex (40 %), nepříjemné sexuální praktiky (23,5 %), dalších 7 % žen bylo svým partnerem znásilněno.

## Děti: tiší a bezbranní svědci násilí

Děti, které žijí v rodinách, kde dochází k násilí, jsou velmi často nejen svědky, ale i oběťmi domácího násilí. Často se navíc stávají prostředkem k manipulaci nebo získání opětovné kontroly nad obětí -matkou.

V roce 2006 prošlo Informačním a poradenským centrem 214 klientek. Z toho vztahů s dětmi bylo celkem 183. V těchto vztazích žilo celkem 338 dětí. **Svědky domácího násilí bylo 317 z nich, tedy 94 % dětí.**

Děti se stávají svědky nejen psychického násilí (zesměšňování, shazování, ponižování, vulgárních nadávek, výhrůžek), ale i fyzických útoků na své matky (fackování, kopání, bití, topení, znásilnění, škrcení, pokus o vyhození z okna). Naprostá většina dětí - **89,4 % dětí - je svědky psychického násilí** (nadávek, ponižování a dalších forem psychického násilí), **fyzický útok na svou matku zažilo 40,5 % dětí**, což je o dvacet procent více než vloni. Tyto děti v některých případech brání své matky, jindy se schovávají, některé děti volají matce pomoc. Již samotné svědectví násilí je pro děti velice traumatizující.



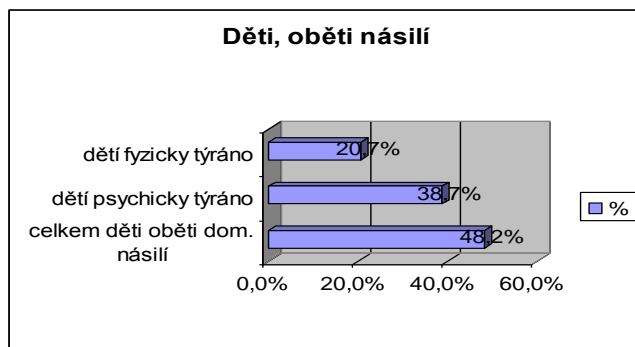
**Nejen svědky, ale i oběťmi domácího násilí se stalo 163 dětí, což je 48,2 % ze všech dětí**, to je o 19 procent více než v loňském a o 27 více než v předloňském průzkumu. Tyto děti jsou psychicky týrány, fyzicky napadány, ať při obraně matky nebo přímo svým otcem.

# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

**Psychicky týráno** je pak podle výpovědí žen a následků, které tyto děti mají, celkem **131 dětí (38,7 %)**, což je o 26,5 % více než v loňské sondě. Tyto děti jsou svým otcem omezovány, jsou ponižovány, je jim vulgárně nadáváno, jsou zesměšňovány, snižovány, přehnaně kontrolovány, je jim odpírán spánek, jídlo, jsou šikanovány, je jim vyhrožováno, malým dětem jsou dávány informace „maminka umřela“, „maminka tě nemá ráda“, „máma se o tebe nestará, najdeme jinou mámu“, mají zakázáno navštěvovat kamarády, příbuzné, byly svědky sebevraždy a pokusu o vraždu matky. Pokud ale vezmeme v úvahu premisu WHO, že pouhá přítomnost u násilí je psychickým týráním dítěte, pak je psychicky týráno všech 94 procent dětí, svědků domácího násilí.



**Celkem bylo fyzicky týráno 70 dětí, tedy 20,7 %**, což je o dvě procenta více než v loňské sondě. Tyto děti byly škrceny, drženy pod krkem, bity vařečkou do hlavy, bity páskem, měly vylomený zub, modřiny, podlitiny, byly bity, výjimkou není ani udeření ročního dítěte, fackování, sprchování studenou vodou, udeření dítěte při útoku na matku, která dítě měla v náručí (kojila), byly odhozeny, zkopány, udeřeny ramínkem, s dvouletým dítětem bylo surově

třepáno, dítěti, které bránilo matku byla pohmožděna ruka, děti jsou nepřiměřeně fyzicky trestány.

Děti, které se stávají svědky násilí v rodině, jsou ohroženy a to psychicky i emocionálně. Tyto děti zažívají pocity hněvu a strachu, neví jak se s nimi vyrovnat, cítí vinu – že nedokáží násilí zastavit, vinu, že oni mohou za násilí, vinu, že mají toho, kdo bije i přes všechno rády. Mají strach z opuštění – strach, že přijdou o rodiče, cítí odpovědnost za týrání.

Protože domácí násilí není „ojedinělá hádka“, ale systematické a promyšlené týrání a napadání, které se opakuje a má narůstající charakter, je v těchto situacích vážně ohrožen vývoj dítěte, jeho psychické, fyzické i mentální zdraví. Děti jsou v neustálém napětí, ztrácejí pocit bezpečí, cítí se bezmocné. I tam, kde děti nejsou přímými účastníky konfliktu, děti „tuší“, vycítí atmosféru bezmoci, nejistoty, nervozity, agrese, strachu. Děti, svědci domácího násilí bývají více (buď vlivem zažitého vzorce chování) agresivní a nebo jsou naopak bázlivé, trpí depresemi, psychosomatickými obtížemi, posttraumatickými stresovými poruchami. Cítí se viny za to, že je někdo týrá, myslí si, že si samy týrání „zaslouží“, cítí se vinny i za to, že je týrána jejich matka. Žijí v neustálém strachu, že se násilí bude opakovat. Převážně dívky trpí malou sebeúctou, sebedůvěrou, mají spíše problémy vnitřní – deprese a somatické potíže. Převážně chlapci vykazují problémy vnější – agrese. Neplatí to ale vždy. Jsou i dívky, které přebírají násilný model chování a chovají se agresivně k matce či k vrstevníkům ve škole a jsou zároveň chlapci, kteří prožitek násilí zvnitřňují a mají psychické a



# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

psychosomatické potíže, sklony k depresím a sebepoškození.

Při individuální i skupinové práci s dětmi z azylového domu ROSA jsme si všimli, že děti si pomáhají určitými obrannými mechanismy na zvládnutí zažitého traumatu.

Např. **Karolínka** (8let) zažila ustrašenou zmatenou matku (opakované násilí od manžela) a naprosto bezhraničního otce, který jí prohlížel, jak se vykoukala - vnímala tyto prohlídky "tam dole" jako poníženi - více se obracela k plyšáku, začala šišlat, byla vzdorovitá, občas se počurala.

Její starší sestřička **Edita** (12let) začala matce vyčítat, proč nezastavila násilí. Necítila pevnou vazbu u své matky, která byla v pozici dítěte a cítila se zmatená. Skupina vedená dětskou psychologičkou a psychologem jí učila vnímat hranice. Pomáhala si kreslením a vymýšlením příběhů.

**Věrka** (12let) viděla zbitou mámu s otřesem mozku. Začala se uzavírat před okolím - táta si na ní vždy ve škole počíhal, chytal jí za ruku, řval na ní "to tě naučila maminka, to odmítání". Svěřila se, že si připadá jako lovené zvíře, zahnané do kouta. Bezpečí cítila jen v azylovém domě, i když ve škole zprvu pečlivě tajila, že žije v azylovém domě. Částečně jí pomohlo psát si deník.

**Daniel** (10let) začal být velmi pasivní, ztrácel přirozenou zvědavost - v kolektivu začal vidět ohrožení. Jeho obranou bylo vyrušování, vzdorovitost. Násilnický otec se znovu oženil a chlapec začal vyprávět, jak jeho máma byla blbá, teď má již novou ženu, dítě a je spokojený. Chlapec se začal počurávat, v určitém období i nosil pleny, odmítal chodit do školy. Na psychiatrii se nezjistila žádná závažná duševní porucha.

"Když nejsou naplněny základní dětské potřeby, jako je bezpečí a láska, tak se tam přimíchá **zmatenost, zrada, nespravedlnost, nespokojenost**. Malé děti si nemohou vybírat rodiče, jsou na nich plně závislí-nezbývá jim než si vybudovat vlastní mechanismy přežití. Objevují se tady pocity viny, "když mi bije", "když bije mámu" - mohu za to já. Vždyť rodič je ten dospělý, tak musí být spravedlivý, chyba bude ve mně," říká psychologička Mgr. Eva Šilarová.

„Ze zahraničních zkušeností a zkušeností o.s. ROSA by mělo vyplývat, že při rozhodování o kontaktu s násilným rodičem, by se proto nemělo zapomínat na specifika násilí v rodině“, říká ředitelka o.s. ROSA Marie Vavroňová. „A v těchto případech je důležité stanovit určitá pravidla:

- kontakt dítěte a rodiče, který se dopouštěl násilí by měl být strukturován tak, aby co nejvíce omezoval přítomnost dítěte při násilí rodičů
- v případě pokračování násilí by měl styk dítěte(s násilnickým rodičem) na určitou dobu zakázán či probíhal pod dohledem supervizora
- rodiče (násilník a jeho oběť) by neměli být nuceni ke společným terapeutickým sezením
- děti by měly být (úměrně k jejich věku) seznámeny s jejich právy a bezpečnostním plánem, který by umožnil zvýšit jejich ochranu a prevenci před násilím.“

## Každá desátá studentka zažívá násilí

Násilí ve vztahu nezačíná až několik let po svatbě. „Svou zkušenost s násilím má více než 10 procent studentek ve věku 17 – 22 let. Určité náznaky toho, že má někdo tendenci používat ve vztahu násilí, se dají vyzorovat už na počátku vztahu,“ uvedla Mgr. Martina Hronová z občanského sdružení ROSA. „Podle zahraničních statistik zažívá násilí ve vztahu každá třetí dívka. Podle průzkumů o. s. Rosa v rámci projektu Prevence kriminality hl.m.Prahy každý 5. student nebo studentka vědí o násilí ve svém okolí, více než každý 6. ví o násilí ve vztahu

# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

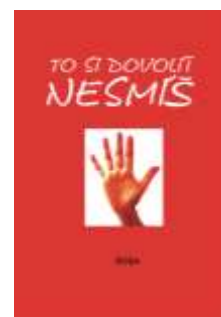
01/2007

kamarádky nebo kamaráda. Každý 8. prožil násilí ve své původní rodině. Pouze 7 procent dívek označilo variantu zažila jsem násilí ve svém vztahu. „Přesto je podle odpovědí na další otázky zřejmé, že studentek, které prožily násilí je mnohem více. Je zde souvislost s vnímáním násilí. Ačkoli procento odpovědí ano na otázku prožití násilí ve vlastním vztahu je malé, mnohem větší procento studentů odpovědělo ano na otázky indikující násilí ve vztahu : 11 % dívek bylo udeřeno, 11 % bylo ve vztahu ponižováno, 11 % partner omezoval, 15 % studentů a studentek šlo ve vztahu proti svým přáním. Z chlapců zažilo ponižování a uhození 3,8 % z nich. Znamená to, že studenti a studentky nevnímají tyto varovné signály a konkrétní projevy násilí ve vztahu jako násilí. I z dalších poznatků víme, že studenti si myslí, že takové chování je „normální“ protože jejich „vrstevníci prožívají ve vztazích to samé“, že to ke vztahu prostě patří,“ říká Mgr. Hronová. Mezi studenty ve věku 17 – 22 let, mezi nimiž se prováděl průzkum, už s někým chodilo, nebo mělo vztah dvě třetiny dívek a tři čtvrtiny chlapců.

Celá pětina studentů si myslí, že domácí násilí je jen okrajovou záležitostí, které zasahuje malou část lidí. Třetina studentů si myslí, že s oddaností a láskou se může agresivní partner změnit. Téměř 40 procent chlapců je přesvědčeno, že „bití je jen ztrátou kontroly nad svým chováním“. Varující může být, že třicet procent studentů si myslí, že „žárliivost je znakem opravdové lásky“ a 69,5 procent studentek a studentů si myslí, že „jsou doma lépe chráněni před sexuálním útokem“. Ve skutečnosti znásilnění na schůzce představuje 67 % všech sexuálních útoků a 6

z 10 znásilnění mladých žen se odehraje doma a dvě třetiny dívek znají toho , kdo je znásilnil – byl to jejich přítel, kamarád či známý.

ROSA proto s podporou grantu Prevence kriminality Magistrátu hl.m.Prahy vydala knihu pro teenagery „**To si dovolit nesmíš**“. Publikace studenty seznamuje s tím, jak rozpoznat varovné signály počínajícího násilí ve vztahu, jak násilí čelit, jak naopak vypadají vztahy „zdravé“. Součástí knihy je i dovětek pro školy a rodiče, kteří často nevědí, jak se svými dětmi o jejich vztazích hovořit. Kniha byla začátkem ledna 2007 distribuována na pražské střední školy. Informace o násilí ve vztazích byly umístěny i na webové stránky [www.rosa-os.cz](http://www.rosa-os.cz), kde byla vytvořena zcela nová sekce pro teenagery.



## Tým proti násilí na Praze 4

Pro oběti domácího násilí není nic horšího, než když si je předává jedna instituce s druhou, složitě hledají pomoc, pokud se rozhodnou násilí zveřejnit, tak na namísto účinné pomoci přijdou k pracovníkovi, který neumí správně na násilí zareagovat a účinně oběti pomoci. I z tohoto důvodu ROSA iniciovala díky projektu „Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci“ financovaného Nadací Open Society Fund vznik funkčního intervenčního týmu na Praze 4, kde občanské sdružení ROSA má své Informační a poradenské centrum.

V týmu jsou zastoupeny pracovnice o.s.ROSA (vedoucí azylového domu ROSA a SOS linky a

# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

psycholožka), sociální pracovníce z humanitního odboru MČ Praha 4, zástupkyně OSPOD Praha 12, ředitelka ZŠ Mendíkův Praha 4, hlavní sestra Fakultní Thomayerovy nemocnice, vedoucí odboru obecné kriminality Praha IV, ředitel obvodního ředitelství Městské policie Praha 4, zástupce Městské policie Praha 10 - útvar prevence, psychiatricka z Prahy 4, právnička, pracovníce z OSF, vedoucí přestupkového odd. ÚMČ Praha 4. U kulatých stolů si předávají informace, dokáží i operativně jednat u jednotlivých akutních případů domácího násilí. „ROSA pro jednotlivé účastníky týmu pravidelně připravuje nabídky školení – nyní je plánujeme pro zdravotní sestry Thomayerovy nemocnice, pro Městskou policii, besedy a rozdání letáčků pro rodiče žáků ZŠ, průběžné proškolení i pro pracovníky OSPOD. Celkové výstupy pak plánujeme prezentovat přímo na půdě ÚMČ na kulatém stole, kde pozveme řadu státních i nestátních odborníků, abychom se podělili o naše zkušenosti tohoto týmu“, říká členka týmu Zdena Prokopová.

Tým si předává informace nejen u kulatých stolů, ale dokáže i operativně jednat u jednotlivých akutních případů domácího násilí. Pro ženy, které se odváží vyhledat pomoc je důležité, aby tato „první“ pomoc byla odborná, přátelská, a to nejen ve specializovaných centrech, kde je odbornost daným standardem, ale právě i na pracovištích policie, sociálních odborů městských částí a dalších institucí. Smyslem projektu bylo nastavit pomoc obětem násilí tak, aby ženy našly na všech místech adekvátní pomoc. Pokud totiž jednotlivé státní a nestátní organizace spolu nespolečně pracují, je doba, kterou žena potřebuje,

aby se její život navrátil k normálu, až neúměrně dlouhá.

Výsledkem roční práce interdisciplinárního týmu v Praze 4 byla i česká verze manuálu pro práci



s oběťmi domácího násilí, ze které nyní mohou čerpat informace pomáhající profese a odborníci, kteří přicházejí do styku s oběťmi domácího násilí, a to nejen o domácím násilí a jeho dynamice, situaci obětí a dětí, které jsou svědky násilí, ale i o možnostech a mezích intervence jednotlivých profesí. Manuál může pomoci dalším neziskovým organizacím, které chtějí vytvářet vlastní interdisciplinární týmy na lokálních úrovních.

## Azylový dům není jen střecha nad hlavou

Ačkoli platí od počátku letošního roku nový zákon o vykazání, stále jsou to často ženy s dětmi, které musí alespoň na čas opouštět domov a být, aby si zachránily život. Jedním z míst, kde jim můžeme poskytnout pomoc je azylový dům a byty ROSA s utajenou adresou. Azylový dům ROSA s utajenou adresou pomohl za devět let existence 117 ženám a 130 dětem. V azylovém domě ROSA mají ženy nejen zajištěno bezpečí (před násilným partnerem) a ubytování, ale i specializovanou komplexní psychosociální pomoc. „Velkým problémem pro nás i pro oběti násilí, které jsou u nás v domě schované před násilným partnerem, stále zůstává to, že některé ženy s dětmi jsou dle soudního rozhodnutí povinné předávat své dítě jejich násilnému



# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

partnerovi., ačkoliv jsou zde přijaty pro nebezpečí, které jim od partnera hrozí,“ říká vedoucí azylového ubytování Zdena Prokopová. „V takových případech pak s ženami i dětmi pravidelně probíráme bezpečnostní opatření, jejich cestu zpět do azylového domu, čeho si mají všimnout, jak trasy do azylového domu měnit, i modelové chování při takových situacích, jak oslovit policii,“ říká Zdena Prokopová.

„Pokud docházelo ke styku, kde je asistovaný dohled, bylo s pracovníci například Fondu ohrožených dětí domluveno, aby propustili ženu s dítětem dříve,“ doplňuje Zdena Prokopová.

Oběti násilí potřebují nejen ubytování, ale i odbornou pomoc, protože se musí vyrovnávat s traumaty způsobenými dlouhodobým týráním a napadáním, mají často vážné sociální i ekonomické problémy. Potřebují specializovanou pomoc, stejně jako jejich děti, které s nimi do našeho azylového domu přicházejí. Proto si vážíme pomoci všech, díky kterým můžeme nabídnout dětem i jejich matkám lepší prostředí k životu. Ne svoji vinou totiž oběti násilí a jejich děti musejí kvůli ochraně života opouštět zaběhnutý životní standard, prostředí na které byly zvyklé, přátele, kamarády, často i školu.

V loňském roce jsme díky firmám **ČEZ, Cleopatra Musical, ZuzaArt Production, Španělskému velvyslanectví v Praze** rekonstruovali kuchyňské kouty v azylovém domě, díky podpoře společností **ČSOB, EGAP, IWAP** – mezinárodní asociace žen byly nakoupeny nové palandy, televize s DVD přehrávačem a zásobou DVD disků, byla vybavena studovna a herna velkým stolem, židlemi, spoustou knih a encyklopedií. V roce



2007 rekonstrukce probíhá díky podpoře **Nadace Vize Dagmar a Václava Havlových** (rekonstrukce prádelny a nákup nových praček), firem **ALGIDA, ATEL, EGAP** (zabezpečovací systém, upravení zahrádky před domem pro děti a maminky, nákup vybavení do studovny a potřeb na herní terapii) – upravuje se venkovní zahrádka pro maminky i děti, bude vybudován kamerový systém a další prvky ochrany objektu azylového domu, žaluzie, vybavení do koupelen, dokoupí se další potřeby pro děti – do studovny, i herny, potřeby na herní terapii, nové filmy a pohádky, knížky.



Další prostředky na zlepšení prostředí v azylovém domě byly získány díky charitativní akci spinningového studia **DOMYNO**, která připravilo 26. května 2007 spinningový **maraton „Spinning Belle’s Raising for ROSA“** a na které se zúčastnili zástupci firem Vodafone, Scholl, Sony Ericsson, Culinaria, Hewlett Packard, Sony, Club Domyno, Logica CMG, Probike, My Clinic.



# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

## Dovolali jste se na krizovou linku ROSA

*„Dobrý den, dovolala jste se na Linku SOS – ROSA 602 246 102,“ oznamuje do telefonu již devátým rokem socioterapeutka Zdena Prokopová.*



**Volá nejprve mladá žena, v zápětí i její otec. Žena pochází z vesnice ve Středočeském kraji její manžel je držel čtyři hodiny pod nabitou zbraní a sice ji i její rodiče, vyhrožoval jim zabitím, chtěl totiž vědět, proč se žena s ním rozvádí?**

Její otec po slovním vyjednávání docílil toho, že muž zbraň odložil, otec ženy vysypal náboje, a zbraň uschoval. Teprve potom otec ženy zavolal z bezpečí policii, přijela zásahovka, která násilného muže odvezla do vazby.

Ptám se ženy, zda byl i před tím násilný – ano jedná se o opakované násilí, již dříve ji ohrožoval mačetou, i ji znásilnil. Na další dotazování zjišťuji, že již byl i trestaný, byl násilný i vůči okolí. Žena i otec se bojí, že ho propustí z vazby a on je zabije. Na policii jim řekli, že ho asi pustí z osmdesáti procent. Co mají dělat?

- znovu kontaktovat kriminálku, státního zástupce - cítí se ohroženi, bojí se, pokud by manžela pustili a on je ohrožoval – tak než policie dojede je to z první stanice 15 km.

- důležité aby měli informaci, zda ho pustí, aby měli čas se skrýt- jinde, u příbuzných, v azylovém domě

- pokud by zůstali doma ( paní sděluje, že tam mají zvířata, nemohou odejít) - domluvit se se sousedy, být dobře zabezpečeni, jak by ho uviděli volat policii l.158

- doporučuji kontaktovat právního zástupce, který by je zastupoval

- spojit se s Intervenčním centrem ( dávám kontakt, mobil, adresu)

- jedná se zde o několik trestných činů – § 215 a.tr.z.- týrání osoby blízké žijící ve společném domě nebo bytě, §231omezování osobní svobody, §237 útisk, ohrožování zbraní, §235vydírání, výhrůžky zabitím, znásilnění, §197a násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

- Poskytují informace o novém zákoně vykazání i - odkazují na další kontakty, non stop linky, krizová centra.

Předně je nutné zajistit bezpečí (bezpečnostní plán), posléze, jako další kroky získat podporu zvenčí, tzn. je důležité, aby žena docházela ke specializovanému podpůrnému mu poradenství.



**Na SOS linku ROSA volá plačící rozčilená žena, a ptá se: „Jste ta linka pro ženy, to násilí?“** Odpovídám,

**že ano, jsme organizace pomáhající ženám, obětem domácího násilí. Ptám se, jak ji mohu pomoci? Žena sděluje, že jí muž právě praštil plastovou lahví do hlavy, v bytě je slyšet křik (mužský hlas) a dětský pláč.** Ptám se rovnou, zda volá z domova a je tam s ní její partner? Žena křičí, že jsou tam všichni. . Takže rychle vyhodnocuji situaci a ženě sděluji následující:

- násilí není její vina, odpovídá za ni její partner

- pokud je její muž nebezpečný a bojí se ho, pak je lépe položit tento telefon a ihned volat linku 158 (policii)

- je velmi nebezpečné volat na tuto linku a mít za zády násilného muže, ptám se, zda má možnost

# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

někam utéci? Žena sděluje, že má na patře rodiče.

- doporučuji tedy vzít děti a jít k rodičům, pak volat policii

- dále zjišťuji, že již se jedná o opakované násilí ( již několikrát řešila policie), pak je šance na případné vykázání muže ze společného obydlí ( zákon 135/2006 Sb.)

- pokud by k tomu nedošlo, zvážit své bezpečí – být u rodičů, nebo lépe azylový dům s tajnou adresou,

- děti jsou svědky násilí je to pro ně traumatizující, sdělit OSPOD

- dávám kontakty na non-stop linky, (DONA), krizová centra i kontaktní adresu na krajské Intervenční centrum

- Případně může-li cestovat je to možné i u nás – ale pak je nutné se objednat. Paní děkuje a zavěšuje.



**Na SOS linku ROSA volá žena ze Středočeského kraje: Jste ta žhavá linka pro oběti? Vysvětluji, co jsme a komu sloužíme a ptám se , jak ji mohu pomoci? Žena sděluje, že se jedná o její příbuznou, která je obětí domácího násilí.** Tyto trestné činy prý již projednávají u soudu, ale její muž je prý bývalý policista, a tak to prý nikdo moc nechce řešit, právníci místní ji odmítají. Její příbuzná byla již třikrát hospitalizována v nemocnici za násilí od svého muže, proto se také rozhodla se rozvést. Příbuzná hledá právníky, řada z nich ho zná, odmítají ji, soud hledá důkazy, všechno se to nesmírně protahuje. Její příbuzná je na tom špatně. Více informací

nemá, ani neví o jaké zranění se jednalo, zda ji něčím vyhrožuje, jak bydlí atd.

Co má dělat?

- Sděluji, že rozhodně potřebuje dobrou právničku, která by ji zastupovala. Doporučuji se obrátit na linku právní pomoci Advocats, kde jsou školené právničky

- Pokud je to možné, ať dá paní přímo telefon na nás, na ROSU, abychom měly více informací a mohly jí dát patřičné kontakty.

- Případně je možné se obrátit na Advokátní komoru, která by ji mohla případně advokáta přidělit, či řešit, z jakého důvodu ji místní advokáti odmítají.

- Paní by měla docházet do podobné organizace jako je Rosa, dávám kontakt na krizové centrum, intervenční centrum, případně na Rodinné poradny

Případně dávám možnost i naší internetové poradny [poradna@rosa-os.cz](mailto:poradna@rosa-os.cz) , pokud by paní k nám chtěla napsat, či náš web [www.rosa-os.cz](http://www.rosa-os.cz)

## USA: GPSkou proti násilníkům

Nejvíce nebezpečným obdobím pro oběti domácího násilí je doba, kdy opouští násilníka. V této době žena zbavuje násilného partnera jeho moci a kontroly, která nezřídka vyvolává vztek a násilnou reakci. Během této periody, je žena - oběť násilí v narůstajícím nebezpečí, že bude svým partnerem zabita, kromě toho, někdy trestní právní systém nedokáže nabídnout týraně ženě dostatečnou ochranu. Ve spojených státech, konkrétně Massachusetts udělali velmi inovativní krok ke zlepšení reakce na domácí násilí.

# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

Nedávny program nazvaný „Akt ke zvýšené ochraně obětí domácího násilí“, dal soudcům možnost nařít pachatelům domácího násilí nosit na sobě přístroj na satelitní vyhledávání (GPS) v případě, že porušuje nařízenou ochranu. Soud může nastavit geograficky zónu odepřeného vstupu pro násilníka - jako je domov oběti násilí, její práce a škola jejich dětí. Pokud násilník překročí vymezenou zónu, oběť a policie jsou okamžitě informováni. Tento technologický pokrok, společně s využitím odhadu nebezpečí, může pomoci úřadům analyzovat modely domácího násilí a zabránit dalším smrtelným atakům na týrané ženy. ([www.stopvaw.org](http://www.stopvaw.org))

## Studie: domácím násilím ve Velké Británii

Studie provedená Britskou zdravotnickou asociací uvádí, že více než osm milionů lidí je zasaženo každý rok domácím násilím. Většina z nich jsou ženy. Studie uvádí, že na každých deset žen ve Velké Británii připadají tři, které zažily domácí násilí. Ačkoliv publikované výsledky studie jsou alarmující, výzkumníci říkají, že jejich výsledky jsou ještě nižší než skutečné údaje a to kvůli sociálnímu stigmatu v pozadí domácího násilí a zdráhání obětí oznámit násilí nebo jej uznat za násilí. Výzkumníci věří, že jednou z cest, jak se vypořádat s tímto složitým problémem, je školit lékaře ve vhodných postupech, aby dokázali reagovat na domácí násilí: jaké jsou známky násilí, na co se ptát a jaké možnosti obětem nabídnout.

Bez vhodného řešení problematiky domácího násilí, bude Velká Británie (a podle výzkumného týmu i ostatní státy) čelit obrovským finančním nákladům, protože násilí vede k mnoha fyzickým i

psychickým následkům, které musí být ošetřeny a také zaplacený. Navíc, i u dětí, které jsou vystaveny domácímu násilí, je velmi pravděpodobné, že budou participovat ve stejném cyklu násilí ve své dospělosti, a proto je potřeba počítat s náklady spojenými s prevencí násilí a vzděláváním těchto dětí tak, aby „cyklus násilí byl rozlomen“. ([www.stopvaw.org](http://www.stopvaw.org))

## Rada Evropy : více akcí proti násilí

Výzkumy prokázaly, že každý den čelí násilí ve vlastních domovech v Evropě 12 až 15 % žen. Tento překvapivý fakt vedl Radu Evropy k zahájení kampaně kriminalizující domácí násilí, poskytující podporu obětem a podporující nové postoje, které trvají na tom, že domácí násilí nesmí být tolerováno. Kampaň proti domácímu násilí byla iniciována už v roce 2004 a právě probíhá. Členové rady Evropy čekají na evaluaci a zpravodaj José Mendes Bota říká, že je nutné udělat ještě více, aby byly zavedeny a zlepšeny zákony, které mají chránit ženy a stejně tak je důležité, aby bylo zajištěno jejich náležité vymáhání. ([www.stopvaw.org](http://www.stopvaw.org))

## Nabídka služeb o.s. ROSA

Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy, provozuje:

### 1. Informační a poradenské centrum ROSA pro ženy - oběti domácího násilí

V centru ROSA poskytujeme ženám dlouhodobé bezplatné sociálně-právní a psychosociální poradenství, podpůrné terapeutické skupiny. Je zajištěna případně i pomoc psychiatricky,



# Zpravodaj

Občanského sdružení ROSA

01/2007

právníčky a dětské psychologičky pro děti, které jsou svědky domácího násilí.

## 2. Azylový dům ROSA s utajenou adresou

Na činnost Informačního a poradenského centra ROSA navazuje azylový dům a byty s utajenou adresou. V našich azylových zařízeních se ženám dostane nejen bezpečí a ubytování, ale ženy zde mají zajištěnou i specializovanou komplexní psychosociální pomoc.

## 3. Telefonická krizová pomoc:

SOS linka: **602 246 102**

pevná linka **241432466**, internetová poradna: **poradna@rosa-os.cz** Smyslem linky je zajištění okamžité pomoci ženám – obětem domácího násilí formou krizové intervence, specializované konzultace, sestavení bezpečnostního plánu, informace, kam se může žena ve svém regionu obrátit o pomoc.

**Důležité informace najdou oběti domácího násilí, pomáhající profese, děti - svědci násilí, teenageři, studenti na webových stránkách [www.rosa-os.cz](http://www.rosa-os.cz).**

### ROSA děkuje za podporu

**o.s. ROSA v roce 2006 a 2007 podpořili:**

**Dotací:** MPSV, Magistrát hl.m. Prahy, **Granty:** Magistrát hl.m.Prahy, OÚ Praha 4, Velvyslanectví USA v Praze, Open Society Fund, Nadační fond Slovak-Czech Women's Fund, Diplomatic Ladies Association, IWAP, Nadace Vize Dagmar a Václava Havlových, ESF

**Finančními dary v rámci Corporate social responsibility:** ČSOB, EGAP, ATEL, MAITREA,

**Finančními dary:** ALGIDA, ČEZ a Cleopatra Musical, RCD Radiokomunikace, ZUZA ART Production, Happyland Bohemia, Profimed

**Sponzoring:** ČEPRO

**Materiálními dary:** ALGIDA, AVON, EGAP, Aviva, zaměstnanci Citibank,, Španělské velvyslanectví v České republice, Keraspan, s.r.o.

**Projekt: Azylový dům ROSA v roce 2007 podporují:**

atel



EXPERIMENTÁLNÍ GARANČNÍ  
FUNDIČNÍ SPOLEČNOST, s.r.o.



**Projekt : Finanční řízení o.s. ROSA v roce 2007 – 2008 podporuje**



nadace rozvoje  
občanské společnosti

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

**Pokud i Vy máte zájem podpořit občanské sdružení a jeho projekty (Informační centrum, azylové ubytování, SOS linka), děkujeme Vám. Můžete tak učinit na číslo účtu :**

**0008399319/0800**

**ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy**

**Podolská 242/25, 147 00 Praha 4**

**Tel. 241432466, SOS linka 602 246 102**

**e-mail: [info@rosa-os.cz](mailto:info@rosa-os.cz), [www.rosa-os.cz](http://www.rosa-os.cz)**

Zpravodaj občanského sdružení ROSA 1/2007 vydává: o.s. ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy, červenec 2007.  
Redakční rada: Mgr. Martina Hronová, Marie Vavroňová, Zdena Prokopová, PhDr. Jiří Vavroň